

FSIII Beskrivelse af funktionsevnetilstande (Servicelov)

version 1.2 (11.08.16)

ICF-subset

Kommentar til dokumentet:

Neden for fremgår de 30 funktionsevnetilstande inden for servicelovsområdet (FSIII ICF subset). Tilstandene er markeret med grå og er inddelt i fem områder, der skal hjælpe medarbejderne med at navigere mellem tilstandene.

*De tilstande, der er markeret med en stjerne, stammer fra et generisk sæt, som WHO anbefaler altid bør være en del af et ICF subset.

Derudover fremgår der to omgivelsesfaktorer nederst i dokumentet. Disse er ikke tilstande, men indgår i "Generelle oplysninger" om borgeren. Nederst i dokumentet er angivet 'opfattelse af smerte', der *ikke* er en tilstand, men derimod indeholdt i tre helbredstilstande.

Version 1.2	Dato 11.08.16	Kommentar Fjernet ICF-koder.
-----------------------	-------------------------	--

Supplerende kommentarer (FSIII)	
EGENOMSORG	
Vaske sig	Vaske sig
Vaske og tørre sig på kroppen og kropsdele med anvendelse af vand og passende rensedmidler f.eks. tage bad, brusebad, vaske hænder og fødder, ansigt og hår og tørre sig med håndklæde.	Vaske /tørre kropsdele med anvendelse af vand, sæbe og håndklæde. Eksempelvis øvre og/eller nedre toilette, etagevask, bade, brusebad og almindelig vask af hænder, ansigt mv.
Inkl.: vaske kropsdele, vaske hele kroppen og tørre sig	
Ekskl.: kropspleje; gå på toilet	
Kropspleje	Kropspleje
Pleje af de dele af kroppen, som behøver anden pleje end vask og tørring f.eks. hud, ansigt, tænder, hår, negle og kønsdele.	Pleje af de dele af kroppen, som behøver anden pleje end vask og tørring f.eks. hud, ansigt, tænder, hår og negle
Inkl.: hudpleje, tandpleje, hårpleje, neglepleje	
Ekskl.: vaske sig; gå på toilet	
Af- og påklædning	Af- og påklædning

	Supplerende kommentarer (FSIII)
<p>Udføre sammensatte handlinger i forbindelse med på- og aflædning, at tage fodbeklædning på og af i rækkefølge og i overensstemmelse med den sociale sammenhæng og de klimatiske forhold som f.eks. iføre sig, rette på og afføre sig skjorter, bluser, bukser, undertøj, saries, kimonoer, strømpebukser, hatte, handsker, frakker, sko, støvler, sandaler og hjemmesko.</p> <p>Inkl.: tage tøj på og af inkl. sko og strømper og vælge passende påklædning</p>	<p>Tage tøj og fodtøj af og på. Herunder at vælge passende påklædning (sociale sammenhænge og vejret). Inkl. kropsbårne hjælpemidler.</p>
<p>Drikke</p> <p>Holde fast om en drik, tage drikken op til munden og drikke på en kulturelt accepteret måde, blande, omrøre og skænke drikke op, åbne flasker og dåser, bruge sugerør eller drikke af rindende vand fra en hane eller en kilde; amning.</p> <p>Ekskl.: spise</p>	<p>Drikke</p> <p>Holde fast om en drik, tage drikken op til munden og drikke på en kulturelt accepteret måde, blande, omrøre og skænke drikke op, åbne flasker og dåser, bruge sugerør eller drikke af rindende vand fra en hane og anvende drikkeredskaber.</p>
<p>Fødeindtagelse</p> <p>Indtagelse og bearbejdning af fødemidler og væsker gennem munden.</p> <p>Inkl.: at suge, tygge, bide og behandle maden i mundhulen, spytflåd, at synke, gylpe, spytte og kaste op; tilstande som dysfagi, aspiration af føde, aerofagi, øget spytproduktion, savle, utilstrækkelig spytproduktion</p> <p>Ekskl.: fornemmelser relaterede til fordøjelsessystemet</p>	<p>Fødeindtagelse</p> <p>Mad der spises på normal vis. At suge, tygge, bide og behandle maden i mundhulen, spytflåd, at synke, gylpe, spytte.</p> <p>Aktiviteter Fra mund til mave</p>
<p>Spise</p> <p>Udføre sammensatte handlinger i forbindelse med indtagelse af føde, som er serveret for en, få maden op til munden og spise på en kulturelt accepteret måde, skære eller bryde maden i stykker, åbne flasker og dåser, anvende spiseredskaber, deltage i måltider og i festligheder.</p> <p>Ekskl.: drikke</p>	<p>Spise</p> <p>Tage mad op til munden og spise, at skære eller bryde mad i stykker og anvende spiseredskaber (kniv, gaffel, ske), når maden er serveret.</p> <p>Aktiviteter der foregår fra bord til mund</p>
<p>Varetage egen sundhed</p> <p>Sikre sit velvære, helbred og fysiske og psykiske velbefindende ved f.eks. at indtage varieret kost, have passende niveau af fysisk aktivitet, holde sig varm eller afkølet, undgå skader på helbredet, dyrke sikker sex inkl. anvendelse af kondomer, lade sig vaccinere og følge regelmæssige helbredsundersøgelser.</p> <p>Inkl.: sikre sit fysiske velvære, have hensigtsmæssige kost- og motionsvaner; tage vare på egen sundhed</p>	<p>Varetage egen sundhed</p> <p>Sikre sit velvære, helbred og fysiske og psykiske velbefindende ved f.eks. at indtage varieret kost, have passende niveau af fysisk aktivitet, holde sig varm eller afkølet, undgå skader på helbredet, dyrke sikker sex inkl. anvendelse af kondomer, lade sig vaccinere og følge regelmæssige helbredsundersøgelser.</p>

	Supplerende kommentarer (FSIII)
Gå på toilet	Gå på toilet
Planlægge og udføre toiletbesøg til udskillelse af affaldsprodukter (menstruation, urin og afføring) og efterfølgende rengøring.	Planlægge og udføre toiletbesøg til udskillelse af affaldsprodukter (menstruation, urin og afføring) og efterfølgende rengøring.
Inkl.: styre af vandladning, afføring og menstruation	
Ekskl.: vaske sig; kropspleje	
PRAKTISKE OPGAVER	
Lave husligt arbejde	Lave husligt arbejde
Holde hus ved at gøre rent, vaske tøj, bruge husholdningsmaskiner, opbevare mad og smide affald ud, f.eks. ved at feje, moppe, tørre borde, vægge og andre overflader af; holde orden i værelser og stuer, i skabe og skuffer; samle, vaske, tørre og stryge tøj; gøre fodtøj rent; bruge kost, børster og støvsuger; bruge vaskemaskine, tørretumbler og strygejern.	Holde hus ved at gøre rent, vaske tøj, bruge husholdningsmaskiner, rengøre køkkenet efter madlavning, vaske op, opbevare daglige fornødenheder og smide affald ud.
Inkl.: tøjvask og tørring af tøj; rengøre kogested og køkkenredskaber; rengøring af opholdsrum; anvende husholdningsmaskiner, opbevare daglige fornødenheder og bortskaffe affald	
Ekskl.: skaffe sig bolig; skaffe sig varer og tjenesteydelser; lave mad; passe ejendele; hjælpe andre	
Lave mad	Lave mad
Planlægge, tilberede og servere enkle eller sammensatte måltider til sig selv og andre som f.eks. at sammen sætte et måltid, udvælge appetitlig mad og drikke, fremskaffe ingredienser til tilberedning af måltider; forberede mad og drikke til tilberedning, lave varm og kold mad og drikke, servere maden.	Planlægge, tilberede og servere enkle og sammensatte måltider til sig selv og andre; forberede mad og drikke til tilberedning, lave varm og kold mad og drikke, servere mad. Aktiviteter fra køkkenet til bord
Inkl.: tilberede enkle og sammensatte måltider	
Ekskl.: spise; drikke; skaffe sig varer og tjenesteydelser; lave husligt arbejde; passe ejendele; omsorg for andre	
Udføre daglige rutiner	Udføre daglige rutiner*
Udføre simple, komplekse og sammensatte handlinger til planlægning, styring og gennemførelse af dagligt tilbagevendende rutiner eller pligter som f.eks. at overholde tider og lægge planer for særlige aktiviteter i løbet af dagen.	Planlægge, styre og gennemføre dagligt tilbagevendende rutiner, pligter - både simple og komplekse. Fx Stå op, spise, møde til aftalte tider, udføre opgaver, gå i seng
Inkl.: styre og gennemføre daglige rutiner; styre ens eget aktivitetsniveau	
Ekskl.: påtage sig flere opgaver	

Supplerende kommentarer (FSIII)	
Skaffe sig varer og tjenesteydelser	Skaffe sig varer og tjenesteydelser
Vælge, tilvejebringe og transportere varer, som er nødvendige i dagliglivet som f.eks. at vælge, købe, transportere og opbevare mad, drikke, tøj, rengøringsmidler, brændsel, husholdningsgenstande og værktøj; tilvejebringe brugsgenstande og service.	Vælge, tilvejebringe og transportere varer, som er nødvendige i dagliglivet som f.eks. at vælge, købe, transportere og opbevare mad, drikke, tøj, rengøringsmidler, brændsel, husholdningsgenstande og værktøj.
Inkl.: indkøbe og anskaffe daglige fornødenheder	
Ekskl.: skaffe sig bolig	
MOBILITET	
Løfte og bære	Løfte og bære
Løfte en genstand op og flytte noget fra et sted til et andet som f.eks. at løfte en kop eller bære et barn fra et rum til et andet.	Løfte en genstand op og flytte noget fra et sted til et andet som f.eks. at løfte en kop eller bære en pose eller en pakke fra et rum til et andet
Inkl.: løfte, bære i hænderne eller på armene, på skuldrene, på hovedet, på ryggen og på hoften; sætte ting fra sig	
Bevæge sig omkring	Bevæge sig omkring*
Bevæge sig fra et sted til et andet på andre måder end ved at gå som f.eks. ved at klatre over en sten, løbe ned ad en gade, hoppe, springe, slå kolbøtter eller rende rundt om genstande.	Bevæge sig fra et sted til et andet på andre måder end ved at gå. Fx kravle, hoppe, klatre, løbe
Inkl.: kravle, klatre, løbe, jogge, hoppe, springe og svømme	
Ekskl.: forflytte sig; gå	
Bruge transportmidler	Bruge transportmidler
Bruge transportmidler som passager til at færdes omkring som f.eks. at blive kørt i en bil eller køre med bus, rickshaw, hestetrukken vogn, private eller offentlig taxi, bus, tog, sporvogn, undergrundsbane, skib eller fly.	Bruge transportmidler til at komme omkring som passager i offentlig eller privat transportmiddel ex. bil, bus, tog, skib, fly.
Inkl.: bruge transportmiddel, der trækkes af en person; anvendelse af private motoriserede eller offentlige transportmidler	
Ekskl.: færden med brug af udstyr; køre	
Færden i forskellige omgivelser	Færden i forskellige omgivelser

	Supplerende kommentarer (FSIII)
Gang og færden i forskellige omgivelser som f.eks. at gå mellem rum i huset, inden for en bygning eller ned ad gaden	Gang og færden (bevægelse) i forskellige omgivelser / fysiske rammer - indendørs såvel som udendørs (inkl. Brug af hjælpemidler) men uden brug af transportmidler
Inkl.: færdes i hjemmet, gå, kravle eller klatre i hjemmet, gå eller færdes i andre bygninger end hjemmet og uden for hjemmet og andre bygninger	
Forflytte sig	Forflytte sig
Flytte sig fra en overflade til en anden som f.eks. at glide hen ad en bænk eller bevæge sig fra seng til stol uden at ændre kroppens stilling.	At flytte sig mens man sidder eller ligger. Dvs. kropsstillingen ændres ikke, men man forflytter sig fra en overflade til en anden f.eks. bevæge sig fra siddende i seng til siddende i stol, fra toilet til kørestol
Inkl.: flytte sig mens man sidder eller ligger	
Ændre kropsstilling	Ændre kropsstilling
Skifte kropsstilling og bevæge sig fra et sted til et andet som f.eks. at flytte sig fra en stol til liggende stilling og skifte til og fra knælende eller hugsiddende stilling	Skifte kropsstilling og bevæge sig fra et sted til et andet som f.eks. at flytte sig fra en stol til liggende stilling i en seng. Fra siddende til stående og skifte til og fra knælende eller hugsiddende stilling. Ændre kroppens vægtfordeling
Inkl.: ændring af stilling fra liggende til stående, knælende til stående, stående til siddende, hugsiddende eller knælende, bøje sig og ændre kroppens vægtfordeling	
Ekskl.: forflytte sig	
Muskelstyrke	Muskelstyrke
Kraften som opstår ved kontraktion af en muskel eller en muskelgruppe.	Den maksimale kraft en muskel eller en muskelgruppe kan præstere
Inkl.: styrken i specifikke muskler og muskelgrupper, muskler i én ekstremitet, i den ene halvdel af kroppen, i underkrop, i alle ekstremiteter, i trunkus og i alle muskler i kroppen; tilstande som nedsat kraft i små muskler i fødder og hænder, parese, paralyse, monoplegi, hemiplegi, paraplegi, tetraplegi, akinetisk mutisme	Løfte, holde, bevæge
Ekskl.: Muskeltonus; muskulær udholdenhed; funktioner af strukturer i og omkring øjet	
Gå	Gå*
Bevæge sig til fods skrift for skridt på et underlag, således at den ene fod hele tiden hviler på underlaget, som når man slentrer, går forlæns, baglæns eller sidelæns.	Bevæge sig til fods. På forskelligt underlag (fx græs, grus, is eller sne). Gå over korte og lange afstande og gå uden om forhindringer
Inkl.: gå over korte og lange afstande; gå på forskelligt underlag; gå uden om forhindringer	

Supplerende kommentarer (FSIII)	
Ekskl.: forflytte sig; bevæge sig omkring	
Udholdenhed	Udholdenhed
Funktioner bestemmende for respiratorisk og kardiovaskulær kapacitet, som er nødvendig ved fysisk anstrengelse.	Fysisk udholdenhed - Kondition, lunge, hjerte og kredsløbs formåen ift fysisk anstrengelse / udfoldelse
Inkl.: fysisk udholdenhed, aerob kapacitet, udtrætning	
Ekskl.: kardiovaskulære funktioner; hæmatologiske funktioner; respiration; respirationsmuskulaturens funktioner; andre respiratoriske funktioner	
MENTALE FUNKTIONER	
Anvende kommunikationsudstyr og -teknikker	Anvende kommunikationsudstyr og -teknikker
Anvende udstyr, teknikker og andre midler med kommunikationsformål som f. eks. at ringe til en ven.	Anvende udstyr til kommunikation - pegeplade, pc. Evt. med tale, Anvende kommunikationsteknikker - tegnsprog, tegn til tale, Anvende telekommunikation/ teknologi - telefon, mobiltelefon, teleslynge, Skype, mail, chat, webservices som borger.dk
Inkl.: brug af telekommunikationsudstyr, skriveudstyr og kommunikationsteknologi	
Hukommelse	Hukommelse
Specifikke mentale funktioner bestemmende for registrering, lagring genkaldelse af information efter behov.	Korttids-, langtids-, nær- og fjernhukommelse. Lagring og ex. genkaldelse af tidligere indlærte færdigheder - erindring
Inkl.: Korttids- og langtidshukommelse, umiddelbar erindring, nær- og fjernhukommelse; hukommelsesmæssig spændvidde; genkaldelse af erindring; nominel, selektiv og dissociativ amnesi	
Ekskl.: Bevidsthedstilstand, orientering, intellektuelle funktioner, opmærksomhed; opfattelse; tænkning, overordnede kognitive funktioner, særlige sprogfunktioner; renefunktioner	
Orienteringsevne	Orienteringsevne
Overordnede mentale funktioner bestemmende kendskab til og konstatering af relationerne til en selv, til andre, til tid, sted og andre omgivelser	Evnen til at være orienteret, kender tid sted og egne data - dvs. ved, hvor man er, hvem man er, hvornår man er født, hvor man bor osv. Nedsat orienteringsevne ses bl.a. ved demens, delir.
Inkl.: Orientering i tid, sted og egne data, orientering om sig selv og andre, desorientering i tid, sted og egne data	
Ekskl.: Bevidsthedstilstand, opmærksomhed, hukommelse	

	Supplerende kommentarer (FSIII)
Overordnede kognitive funktioner	Overordnede kognitive funktioner
Specifikke mentale funktioner først og fremmest knyttet til hjernens pandelapper omfattende kompleks målrettet adfærd som beslutningstagning, abstrakt tænkning, planlægning og gennemførelse af planer, mental fleksibilitet og tilpasning af adfærden efter omstændighederne, såkaldte eksekutive funktioner	Evne til at tage beslutninger, planlægning, kontrol af adfærd og handlinger, dømmekraft, fleksibilitet i tankegang. Evne til at bruge feedback til at ændre strategier og taktik for at nå et mål. Manglende kognitive funktioner medfører bl.a. problemer ved at omstille sig, bliver let forvirret, svært ved at tænke abstrakt, konkret tænkning.
Inkl.: abstraktion og organisering af ideer; administration af tid, indsigt og dømmekraft, begrebsdannelse, kategorisering, kognitiv fleksibilitet	
Ekskl.: Hukommelse, tænkning, sprogfunktioner, regnefunktioner	
Følelsesfunktioner	Følelsesfunktioner*
Specifikke mentale funktioner forbundet med følelser og affektive komponenter i sindet.	Emotionelle funktioner, regulering af følelser i forskellige situationer - labil, følelsesaffladning, affekt, tristhed, lykkefølelse, kærlighed, frygt, vrede, had, angst, glæde, sorg
Inkl.: funktioner bestemmende for fyldestgørende følelser, regulering og spændvidde af følelserne; affekt; tristhed, lykkefølelse, kærlighed, frygt, vrede, had, anspændthed, angst, glæde, sorg; emotionel labilitet; følelsesaffladning	
Ekskl.: Temperament og personlighed, energi og handlekraft	
Energi og handlekraft	Energi og handlekraft*
Overordnede mentale funktioner af fysiologiske og psykologiske art, som får personen til at opnå tilfredsstillelse af specifikke behov og overordnede mål på en vedholdende måde.	Mental og følelsesmæssig energi samt handlekraft - gøre noget for at opnå et specifikt mål eller tilfredsstille et specifikt behov (fx appetit). At agere hensigtstmæssigt. Følge motivationen.
Inkl.: Energiniveau, motivation, appetit, trang (inkl. til stoffer, som kan misbruges) og impuls kontrol.	
Ekskl.: Bevidsthedstilstand, temperament og personlighed, søvn, psykomotoriske funktioner; følelsesfunktioner	
Tilegne sig færdigheder	Tilegne sig færdigheder
Udvikle basale og komplekse kompetencer i sammensatte handlinger eller opgaver med det formål at påbegynde og gennemføre erhvervelsen af en færdighed, som f.eks. håndtering af værktøj eller spil som skak.	Udvikle basale og komplekse kompetencer (færdigheder) I teori og/eller praksis, lære og kunne anvende ex. Værktøj (hånddrevne og elektriske), spil.
Inkl.: tilegnelse af basale og komplekse færdigheder	

Supplerende kommentarer (FSIII)	
Problemløsning	Problemløsning
Løsning af spørgsmål eller situationer ved at identificere og analysere emner, udvikle muligheder og løsninger, evaluere mulige virkninger af løsninger og gennemføre en valgt løsning som f.eks. ved løsning af en uoverensstemmelse mellem to personer.	Evne til at håndtere nye og ukendte situationer og udfordringer, herunder konfliktløsning. Forstå problemet - sætte mål for løsning - prioritere og vælge realistisk fremgangsmåde ift. kompleksitet og tid.
Inkl.: løse enkle og komplekse problemer	
Ekskl.: tænke; tage beslutninger	
SAMFUNDSLIV	
Have lønnet beskæftigelse	Have lønnet beskæftigelse*
Deltage i alle aspekter af et arbejde, erhverv eller anden form for beskæftigelse som ansat på fuldtid eller deltid eller som selvstændig som f.eks. at søge et arbejde og få det, udføre de nødvendige opgaver i jobbet, møde på arbejde til tiden, lede andre arbejdere eller selv blive ledet, udføre de nødvendige opgaver alene eller i gruppe.	At bestride et lønnet erhverv enten som selvstændig eller som fuldtids-, deltidsansat. Møde på arbejde og udføre de nødvendige opgaver alene eller i en gruppe. Inkluderer også at være jobsøgende.
Inkl.: deltids- og fuldtidsbeskæftigelse	

OMGIVELSESAKTØRER	
obs <i>ikke</i> tilstande, men del af Generelle oplysninger!	
Produkter og teknologi til personligt brug i hverdagen	Produkter og teknologi til personligt brug i hverdagen
Udstyr, produkter, og teknologi, som anvendes af mennesker i daglige aktiviteter, inkl. sådanne som er tilpasset eller særligt fremstillet til, implanteret i, placeret på eller nær personen, som anvender dem.	Del af generelle oplysninger - hjælpemidler
Inkl.: almindelige genstande og hjælpemidler og teknologi til personlig anvendelse	
Sundhedspersonale	Sundhedspersonale
Personer, som arbejder inden for sundhedsvæsenet som f.eks. læger, sygeplejersker, fysioterapeuter, ergoterapeuter, talepædagoger, audiologopæder, audiologer, bandagister og socialrådgivere.	Del af generelle oplysninger - Sundhedsfaglige kontakter
Ekskl.: andre professionelle	

Supplerende kommentarer (FSIII)	
OPFATTELSE AF SMERTER obs <i>ikke</i> tilstande, men er indeholdt i helbredstilstandene: <i>Akutte smerter, periodiske smerter, kroniske smerter!</i>	
Opfattelse af smerter	Opfattelse af smerter
Opfattelse af ubehagelige fornemmelser som tegn på potentiel eller aktuel skade eller tilstand på dele af kroppen.	Opfattelse af generel eller lokaliseret smerte. En del af det udvalgte ICF-subset, men indeholdt i helbredstilstande.
Inkl.: Opfattelse af generel eller lokaliseret smerte i en eller flere dele af kroppen. Smerte fra dermatom, jagende smerte, brændende smerte, dump smerte, skærende smerte; tilstande som myalgi, analgesi og hyperalgesi.	